Kvinden og Samfundet

Udgivet af Dansk Kvindesamfund.

Nr. 28. | Kontor: Nørregade 33, St. | 10. Juli 1900. | Udgaar hver Tirsdag. | 16. Aarg.

Koster 50 Øre + Postpenge Kvartalet. Enkelte Numre 5 Øre.

Julie Laurberg.
Fotograf.
Hotel du Nord.
Indgang ad Porten. Elevator.

Emmy Thulstrup.
Hjemmelavet Konfekt,
tilkendt eneste
HÆDERS-DIPLOM
VED KVINDERNES
UDSTILLING
1895.
Panoptikon, V, 1. Sal o. G.
København. Telefon 19017.
Varerne bringes overalt.
Provinsordre effektueres pr. Omgaaende.

Tandlæge
Frøken Anna F. Hansen,
Frederiksborggade 34.

Tandlæge
Fru Tofte-Siesbye,
Amagertorv 31.

Annoncer

til „Kvinden og Samfundet" bedes sendt under Adresse: Ekspeditionen, Nørregade 33.

Klager over Uregelmæssighed i Forsendelsen bedes stilet skriftligt til Postvæsenet — hjælper dette ikke da til Bladets Kontor.

Manuskripter der indleveres til „Kvinden og Samfundet" maa til Efterretning for Redaktionen være forsynede med Navn og Adresse. Til anonyme Skrivelser kan Red. ikke tag Hensyn.

Redaktionen træffes hver Torsdag fra Kl. 2—4 paa „Dansk Kvindesamfund"s Kontor, Nørregade 33, St.

Fra Landmandsforsamlingen i Odense.

Fru Berg-Nielsens Foredrag.

Borgmester Simony bød Velkommen og gav Ordet til Fru *Birgitte Berg-Nielsen*.

„Husholdningsøkonomien har 3 Faktorer, Husmoderskolen, Lærerinderne og den husøkonomiske Videnskab; den sidste er Grundfaktor. Skal Husholdningssagen fremmes maa det være som folkelig Oplysningssag. Det er noget nyt herhjemme; man har ment, at Lyst og god Vilje var tilstrækkelige for at blive en god Husmoder, men det har vist sig, at det ikke var nok. Mangen en Husmoder er virkelig gaaet til sin Gerning med Lyst og god Vilje, men hun manglede videnskabelig Uddannelse. En faglig Uddannelse *er* nødvendig. En Landmand er ikke dygtig nok, fordi han er praktisk, der maa Teori til; det samme gælder i Husgerningen, en Lærerinde i Husøkonomi maa være baade praktisk og videnskabeligt uddannet, særlig i økonomisk og hygiejnisk Henseende. Der er stor Fare ved at faa en Lærerinde med praktisk Uddannelse *uden* videnskabelig Uddannelse, for hun fristes til at gøre fin Madlavning til Hovedsagen, skønt nogle maaske mener, at det var nok. Andre mener, at videnskabelig Uddannelse er nok, men det er om muligt endnu værre. Teori og Praksis er her nøje forbundne. Landmandens Arbejde er stort i Mark og Skov, og det er derfor vanskeligt paa en Landbrugsskole at undervise Eleverne i det praktiske Arbejde. Men denne Vanskelighed falder bort i Husmoderskolen, da den er indrettet saaledes, at hver har sit bestemte at varetage. Der er ogsaa en indre Forskel paa Husmoderens og Landmandens Arbejde. *Han* skal kunne vurdere Rapskagers og Hørfrøkagers Godhed, *hun* skal ikke alene kunne kende Stoffernes Værdi, men skal tillige tillave Maden ordentligt og godt. Derfor er hendes Arbejde i Virkeligheden sværere, der er en inderligere Forbindelse mellem Teori og Praksis. Selv om vi kunde remse op hvormange % Æggehvidestof eller Fedtstof, der fandtes i et Næringsmiddel, — det nyttede os ikke, thi Kundskaben herom blev en død Kapital uden praktisk Øvelse. Et Lp. Rugmel kan blive baade til godt nærende Brød og til sur klæg uspiselig Føde, som baade for svage og raske Maver er den rene Gift. Tilberedelsen kræver Omtanke. Som nu. f. Eks. Kartofler, de indeholder 16—20 % Stivelse og ca. 2 % Æggehvidestof; naar man skræller Kartoflerne, gaar det meste af Æggehviden tabt, i Byen gaar det til Spilde, paa Landet faar Grisene det. Kartofler er billig Mad, men det er tungt fordøjelig Føde, hvorfor man maa passe paa ikke at overfylde Børns Maver dermed. Øl er en god sund Drik, men har man ingen god Ølkælder, eller passer man sine Tønder daarligt, bliver Øllet surt og udrikkeligt.

Dansk Kvindesamfund.

Alle **Københavnskredsens Medlemmer** bedes om at indlevere i Juli Maaned paa Kontoret, Nørregade 33, Stuen, deres Bidrag af 25 Øre — eller derover — til Dronning Margrethes Minde under den Form, som aftaltes ved Fællesmødet i Odense den 21de Maj.

Anna Hjort,
Kasserer.

Man kunde jo saa købe Øllet, og mange mener, at det betaler sig; men hvem ved, om det nu betaler sig? En Husmoder skulde vide Besked om dette og mange lignende Ting. Man forlanger Analyse over Gødnings- og Foderstoffer, men hvem forlanger Analyse over Brød og Øl. Dernæst burde vi vide Besked om at afpasse Næringen efter enhvers Arbejde, Alder og Udvikling og ikke overanstrenge Børn med mere Arbejde end de kan taale. Ernæringen hos dem spiller en stor Rolle. Vi er et usundt Folk; Mavekatarrh, engelsk Syge og Blegsot hærger os, og det har sin største Grund i mangelfuld Ernæring. Vi er vist egentlig et velhavende Land, men mange Familier faar for lidt ud af deres Penge, fordi Husmoderen ikke er dygtig; en udygtig Husmoder faar maaske mindre ud af 1800 Kr. aarlig end en dygtig Husmoder af 1600 Kr. aarlig, og saa maa man jo sige, at de 200 Kr. er spildte. Naturligvis er 200 Kr. ingen stor Kapital, men det er dog Renten af 5000 Kr.

Husmoderskolens første Opgave er det: at faa det mest mulige ud af de Ting, de arbejder med, at tilberede Maden godt af gode Varer. Semoulevælling er godt, men den slaar aarlig en Masse Børn ihjel, fordi de faar den, mens de er faa Uger gamle; de skal være mindst 3—5 Mdr. inden deres Fordøjelsesorganer kan udnytte Melstof. Dernæst om Lærerinderne. Skal de kunne undervise deres Elever ordentligt, maa de selv have lært først, de skal have videnskabelig Uddannelse og praktisk Dygtighed samt Evne til at lære fra sig, og gode Lærere skal have gode Lokaler. I Norge er der 9 Elever i hver Skole, i Belgien 12 — ikke 12 ved hvert Komfur, men 12 ved 6 Komfurer. Eleverne skal lære at lave god daglig Mad, ikke fin Restaurationsmad, lære at intet maa gaa til Spilde. og lære ved at arbejde paa eget Ansvar med smaa Portioner og endelig lære at udnytte Tiden. Hvorfor er der ikke et Køkken ude paa Udstillingen her i fuld Virksomhed med Brygger- og Vaskehus og gode tidssvarende Køkkenredskaber? Der er store Masser af Landbrugsmaskiner, som sparer Tid og Arbejde, men mangen en Husmoder maa savne en saa simpel Ting som en god Køkkenøkse, og i Mangel deraf er hun nødt til at snitte Pinde med en Bordkniv, derved spildes ca. 5 Min. hver Dag eller 6 Kr. om Aaret, — det er at spare paa Skillingen og lade Daleren springe. Ligeledes savner hun tit en Symaskine og et godt praktisk Sybord; et lille fint spinkelt Bord med en Vase paa har de derimod allesammen.

Naar vi faar Husmoderskoler for Landbokvinder, skal de indrettes fornuftigt. Jeg mener, at 1 Aars Læretid er nok for de unge Piger; de kan i den Tid faa et godt Grundlag for huslig Dygtighed, og maa saa vinde Erfaring i det praktiske Liv. En Ting maa jeg dog bemærke: Skolen er Hjemmets Hjælper ogsaa her — ikke dets Stedfortræder. Sidst, men ikke ringest, maa nævnes, at de lærer at forstaa det Ansvar, der følger med Husmoderens Arbejde; det er jo nu i vore Dage for mange ikke fint nok at være huslig; jeg har ikke noget imod, at unge Piger studerer, men det er kun Undtagelserne, der kommer til det, det store Flertal faar deres Arbejde ved Husgerningen. Vi har Landbrugsvidenskab og teknisk Videnskab o. s. v., men vi har ingen Husøkonomividenskab, skønt vi bruger 3—400 Mill. Kr. aarlig til Husholdning. Jeg tror, at Husøkonomividenskaben vilde trives bedst ved Landbohøjskolen. Husøkonomi og Landbrugsøkonomi har meget tilfælles. Vi har jo Adgang til Landbohøjskolen sammen med Mændene, men Teori er ikke nok. En Kvinde, som i vore Dage vil uddanne sig til Husøkonomilærerinde maa først være en Tid paa Landbohøjskolen, derpaa maa hun lære Sygepleje og Ernæringspleje, saa maa hun lære hist, saa her, og søge praktisk Uddannelse paa mange Maader og endelig til sidst maa hun arbejde alt dette sammen; men det tager en lang Tid og kræver et strengt energisk Arbejde. Sidste Vinter fik vi jo et Lærerindekursus oprettet af Staten for Skolekøkkenlærerinder, men vi maa ogsaa have Statsuddannelse for Lærerinder til Husmoderskoler for Landbokvinder. Men for Øjeblikket har vi ingen Kvinder, som har Uddannelse nok til at tage baade det